

Lietuvių Enciklopedijos XXVI tomas

Jau išėjo iš spaudos Lietuvių enciklopedijos dvidešimt šeštas tomas, kuris prasideda žodžiu Rothfels ir baigiasi — Saulės kalendorius.

Įdomūs yra kai kurių Lietuvos gyvenviečių aprašymai — Rudaminos, Rūdavos, Rudnikų, Rumsiškės, Salatmiesčio ir kitų. Gaila, kad kai kurių vietovių aprašymai, toli siekia praeitį, nesužymi kuo tos vietovės minėtinos Lietuvos nepriklausomybės metais.

O Lietuvos nepriklausomybės metais daug kur veikė įvairios draugijos, mokyklos, įvairios kooperatinės bendrovės, ko seniau nebūta. Dabartinis Lietuvos okupuojamas visomis priemonėmis niekina ir nuvertina Lietuvos nepriklausomybės metus ir nutrina jų paliktus pėdsakus, kaip antai paminklus ir kitą. Tiesa, čia, JAV, sunkiau susirasti šaltinius, iš kur būtų galima pasemti reikalingas žinias.

Yra įdėta žinia apie Rusijos Pavolgio miestą Samarą. Pasakyta, kad po 1863 metų sukilimo, ten Muravjovas ištrėmė iš Zarasų 80 lietuvių šeimų ir jas apgyvendino prie upės Čiornaja-Padina. Nepaisant, kad tos lietuvių šeimos gyveno toli nuo Lietuvos tarp svetimų, bet atspariai laikėsi ir Lietuvos nepriklausomybės metais dalis jų grįžo Lietuvon. Bet ne visi, — kiti ten pasilikę ir tarp jų dar įsikūrė Pirmojo Pasaulinio karo tremtiniai. Bet nepasakyta, kad ir per bolševikmetį tenykščiai lietuviai tvirtai laikėsi. Nors ir buvo suvaryti į kolchozus, bet turėjo savo mokyklą su dėstomąja lietuvių kalba. Bet, ko neįveikė carinės Rusijos valdžia (nepajėgė lietuvinti), tą darbą atliko bolševikinė valdžia. Ir atliko švariai, rodos, nei vieno lietuvių ten nepalikę, — visi išsklaidyti arba numarinti.

Ar ne per plačiai aprašyta Rusija. Jai skirta 141—166 puslapiai. O be to dar, rusų kalba, raštijai ir menui — 179—216 pusl. Tai dešimtdalis viso to tomo.

Pavergtos Lietuvos jaunimas varginamas žiniomis apie Rusiją ir jos raštiją, meną. Kasdien spaudoje taip pat įvairiomis progomis šlovinama ir garbinama didžioji revoliucinė rusų tauta.

Lietuvos jaunimas Lermontovo, Puškino eilėraščius turi atmintinai žinoti. Lietuvių ateivijos senoji karta nuo vaikystės dienų jau buvo varginama mokyklose Lietuvos žiniomis apie Rusiją ir jos kalbą. Tai ar derėjo tiek daug vietos skirti Lietuvos pavergėjams? Jei bent kas nors naujo apie tai būtų suteikta. Arba paryškinta rusų valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Dėl mano pastabų apie Liet. enciklopedijos XXV tomą man klievo iš redaktorius P. Čepėno.

Dėmesys visiems reikalingas, bet kai kada jis šauna pro šalį ir įklimpsti, kai nori pasitenkinti trumputėmis pastabėlėmis.

Rygoje nebūta lietuvių socialistų draugijos Giedra. Tokia ir veikti negalėjo anais carinės Rusijos metais, bet kuris socialistų viešas veikimas buvo draudžiamas, persekiojamas. Rygoje įregistruota, taigi leista viešai buvo veikti Lietuvių darbininkų blaivybės draugijai Giedra.

Rygos lietuvių darbininkų blaivybės draugija Giedra leido tik kalendorių. Leisti savaitrašį Vilnį tik organizavo, — faktiškai leidėju to laikraščio nebuvo.

O jei tokia draugija veikė, tai ji ir turėjo savo veikėjas. Jei kitų Rygos draugijų, anuomet veikusių, veikėjai ir valdybos nariai išvardinti pavardėmis, tai ir Rygos lietuvių darbininkų blaivybės draugijos Giedros veikėjų bent kai kuriuos jos veikėjų ir valdybos narius paminėti. Štai kai kurie iš jos veikėjų: mokytoja Z. Arlauskaitė, vėliau Lietuvos valstybinio teatro artistė ir dabar teatro srityje dirbanti Detroito, mokytojas St. Matijošaitis — Esmaitis, Sakalėlio vadovėlių autorius; Markūnas, Lietuvos nepriklausomybės metais Panevėžyje gyvenęs ir išauginęs du sūnus, — vienas jų buvo lakūnas, antras rašytojas, Saulių sąjungos dalyvis; Bogdanavičius, vėliau įsikūręs Kaune turėjo savo batų dirbtuvę ir kitą. Valdybos nariais buvo J. Dumša, 1916 m. Petrapilyje dalyvavo bendros lietuvių tarybos organizavime, vėliau užklydo pas bolševikus, bet neilgam, ir todėl buvo V. Kapsuko komunistų spaudoje apšauktas carinės Rusijos metais policijos šnipu. Jei tokiu būtų buvęs, tai būtų ir išdavęs ano meto Petrapiilio Lietuvių tarybą, slapta įsikūrusią ir pasisakiusią už tautų apsisprendimo teisę, kada toji Petrapiilio lietuvių taryba veikė po grindyje. Dar šie buvo tos draugijos Giedros valdybos nariais: Turla, Vaidelauškas, Ziburis, čia rašęs ir kiti. Prieš porą metų Keleivyje apie tai buvo plačiau rašyta.

Kas čia rašyta — rašyta ne piktam, ne kad atsikirsti, o tik kad reikalą plačiau nušviesti.

J. Vlks.

Pirmas polio susirgimas

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

Chicago sveikatos komisyonierius Dr. Samuel Adelman praneša, kad pirmoji šiemet polio ligos ataka yra 16 mėnesių valdovų iš seno veržimasis į Lietuvos žemes, jų karo žygių naikinimas lietuvių sukurtų medžiaginių ir kitų turtų. Tiesa, sakoma, kad priešas reikia pažinti. Tačiau toks pažinimas turi turėti ir savus atspindžius, kurie nusako priešą kėslų priežastis.

MANUEL ANTUNEZ

Don Jorge — tikras ispanas

Jis sėdėjo ant suolo mažoje aikštėje ir žiūrėjo į savo dulktę batų galus. Aplinkui augo gražios palmės, diena buvo puiki, bet Don Jorge keikė pats save, nes reikia būti visai kvailam, tikintis gauti pasiskolinti šitame mažame miesteliukštyje tūkstantį pezetų, kad ir turint tokį skambų vardą: Jorge Ortega Guiterrez de Aranjeuz, buvęs Cantalapedros miesto tarnautojas.

Smulkūs žmogeliai, — su panieka iškošė Don Jorge, bet čia pat jo gilių minčių eiga nutruko, nes pro jį praėjo graži mergaitė, kurios pagundiškai trumpas sijonėlis neslėpė puikių savininkės blazdų.

Mergaitė dingo iš akių, ir Don Jorge vėl susimąstė.

— Kas per neteisingumas! Po penkerių ištikimos tarnybos metų išmesti žmogų, kaip šunį, tik dėl to, kad ispanų rašyba ne tokia jau paprasta.

Staiga jis pajuto, kad alkana. Tiesa, Artega de Aranjeuz niekad negali būti alkana, jis gali tik turėti apeliatą, bet pilvo urzgimą vargu ar galima laikyti apetito ženklu.

Don Jorge dar sykį patikrino savo kišenes: neapmokėtos siuvinėjos ir batsiuvio sąskaitos, degutukai, dvi cigaretės. Ir... penkių pezetų pinigais.

Don Jorge pakilnojo netikėtai rašal lobį. Penkių pezetų: puodukas kavos, taurelė konjako ir cigaretė. Arba pusė svaro duonos ir keturios cigaretės. Arba...

Don Jorge negali gi pirkti duonos — tai dera tik tarnaitėms.

Pilvas urzgia. Pusė svaro duonos! Tai buvo stipri pa-

UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo Robert Mann, Stanford universiteto studentas, šių metų sausio mėnesį nuvyko į rytų Berlyną ir iš ten nebe grįžo. Dabar patirta, jog liepos 11 d. jis bus teisiamas. Spėjama, kad jis yra kaltinamas feikimo pagalbos rytų Berlyno gyventojui (ar gyventojams) pabėgti į Vakarus.

gunda. Atsigerti kavos taip pat būtų nebloga. Puodukas kavos, cigaretė ir du pyragaičiai.

Sunku apsispręsti. Apsisprendimas — nelengvas darbas. Darbas iš viso nemalonus dalykas, ypač vidudienį, kai karšta. Don Jorge atsiduso ir vėl atsisėdė ant suolo.

Puodukas kavos, du pyragaičiai ir cigaretė? Ar pusė svaro duonos?

Staiga Don Jorge apsisprendė. Neapsakomai didingai jis mostelėjo ranka netoli stovėjusiam batų valytojui.

— Išvalyti batus, pone?

Don Jorge Ortega Guiterrez de Aranjeuz karališkuoju galvos linktelėjimu pareiškė pritarimą ir atsislėpė.

— Daugiau žibėjimo! — įsakė jis, kai batų valytojas jau buvo behaigijęs.

Don Jorge Ortega Guiterrez de Aranjeuz nusiziovavo ir įbedė svajingas akis į bedugnį mėlyną Andaluzijos dangų.

Vertė E. J.

Naujienu Antroji Dalis

NR. 623 CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJOS LEIDINYS XVIII METAI

DŽILO PASIKALBĖJIMAI SU STALINU

IV.

1944-45 metų žiemą į Maskvą keliavo jugoslavų komunistų delegacija be Džilo. Jai vadovavo kroatų komunistų vadas Andrija Hebrang, jugoslavų komunistų politbiuro narys, pramonės ministeris, didelis Maskvos pataikūnas. 1946 m. jį Titas areštavo, iškėlė bylą už nekomunistišką elgesį esant jam kalėjime prieškariniais metais ir už kolaboravimą karo metu su Kroatijos nacistais Ustaši. O 1948 metais paskelbė, kad jis "nusizudė" kalėjime.

Delegacijai priklausė Džilo tuometinė žmona Mitra Mirovič, iš kurios vyras gavo pilną pranešimą. Ką Andrija Hebrang pranešinėjo slaptai Maskvos centro komitetui, liko slapta, bet pasidarė aišku, kad jis siekė Maskvos paramos atsiskaityti su kai kuriais jugoslavų komunistų vadais. Delegacijos priėmimo pas Staliną buvę tikrų šekspyrinių scenų. Jis kritikavo jugoslavų armiją ir jos valdymą. Asmeniškai jis puolė tik Džilą. Jis kalbėjo agitodamas apie raudonarmiečių kancias. "Ir tokia armija buvo įžeista ne kieno kito, bet Džilo, Džilo, iš kurio aš mažiausiai tikėjau ir kurį taip gražiai priėmiau!", — šaukė Stalinas, net apsiverkdamas. Kaip Džilas, būdamas rašytojas, negalys suprasti kareivio, kuris, praėjęs tūkstantį kilometrų per kraują, ugnį ir mirtį, pasidžiaugia moterim ar paima kokį daiktą? Būtinodamas Džilo žmoną Mitrą, kaip seserį serbė, jam tekę rizikuoti, kad jo neapkalbės prievertavimu, pasakė Stalinas, kritęs į Molotovo sukeltą tragišką potąsą.

Stalinas kalbėjęs mažai arba nieko apie partijas, komunizmą, marksizmą, bet labai daug apie slavus, apie ryšius tarp rusų ir pietinių slavų — ir vėl — apie raudonosios armijos didvyriškus pasiaukojimus ir kancias. Delegacija grįžusi visiškai apstulbusi ir prislėgta.

"Mano izoliacija, dabar dėl Stalino ašarų už mano "nedėkingumą" raudonajai armijai, pasidarė dar gilesnė", — rašo Džilas. "Nors ir daugiau izoliuotas, bet į letargiją neįkritau. Aš pradėjau daugiau laiko skirti plunksnai, knygomis, galėdamas per tai pabėgti nuo apnikusių sunkumų ir nesupratimų".

Bet laikas ėmė savo duoklę. Santykiai su Sovietų Sąjunga negalėjo pasilikti karinių misijų ir armijų nustatytose ribose. 1945 m. balandžio mėnesį pribrėdo reikalas pasiūsti į Maskvą valstybinę misiją pasirašyti savitarpinės pagalbos sutartį. Delegacijai vadovavo pats Ti-

tas, lydintas užsienio reikalų ministerio Dr. Subašič. Kad jį paskyrė ir Džilą, norėta likviduoti nesupratimą dėl raudonosios armijos "įžeidimo". Sovietams dėl to nepaprotestavus, jugoslavų komunistai susėdė į lėktuvą.

"Lėktuvas artėjo prie Maskvos ir jau žinomas izoliacijos jausmas atgijo mano. Pirmą kartą pajutau, kad mano draugai, ginklo broliai, pamažu tolsta nuo manęs, nes bet koks kontaktas su manim gali pabloginti jų padėtį partijoje ir sudaryti įspūdį, jog ir jie "nukrypo".

Titas laikėsi šalia viso reikalo, tartum nieko nebūtų atsitikę. Džilui atrodė, kad Titas — politiniai sumetimais — buvo jo pusėj, dėlto pasiėmė į delegaciją ir neįsileido į ginčą.

"Aš pirmą kartą patiriau konfliktą tarp savo kuklios žmogiškos sąžinės, tai yra, tarp įparstinio žmogaus linkimo prie gero ir tiesos ir tarp aplinkos, kurioj aš gyvenau ir su kuria mane rišo kasdieninė veikla, būtent, judėjimas, aprėžtas savo abstrakčiais siekais ir surakintais savo tikrosiomis galiomybėmis".

Maskvoj delegaciją — išskyrus Titą — apgyvendino Metropolio viešbuty. Kitą dieną pasigirdo telefone gundantis moters balsas. "Tai Katia" — "Kokia Katie?" — "Tai aš, Katia. — Nebeatsimenate manęs. Aš turiu būtinai jus pamatyti!"

"Sovietų žvalgybai buvo žinoma", — aiškina Džilas, — "kad jugoslavų komunistų pažiūros apie asmens moralumą buvo griežtos, ir jie spėdė kilpą, kad vėliau galėtų šantažuoti. Man nebuvo nei keista, nei nauja, kad "socialistinė" Maskvoj, kaip ir kiekvienoj sostinėj, nestinga neregistruotų prostitutėjų. Aš dar geriau žinojau, kad jos negali suėiti į kontaktą su aukšto rango užsieniečiais, kurie čia buvo sekami ir saugomi kaip niekas kitas pasauly; kas kita, jei to panašėjų slaptoji policija. Nepaisant šių minčių, aš pasielgiau, kaip būčiau ir taip pasielgęs. Pasakiau šaltai ir trumpai, "paliikit mane ramybėj".

Jis nedaug nustebo, išgirdęs iš dviejų kitų delegacijos narių, ekonominių reikalų ministrių, Petrovičiaus ir Andrejevo, kad vienam bandė įspiršti Nataša, o kitam — Vova.

Nieko ypatingo neatitikę pasirašant Jugoslavijos ir Sovietų Sąjungos alianso 1945 m. balandžio 11 d. Vienintelis režiantis epizodas buvo sutartį aplaistant. Stalinas, turėdamas

A. Rūkšteič SODYBA

Dienu Skeveldros

Ed. Mieželaitis, priimdamas Kremliaus Sovaną (oficialiai vad. Lenino vardo literatūros premija), kaip ir dera vergečiui, kalbėjo:

"Esu giliai sujaudintas žymių rusų poetų darbo, verčiant mano eiles į (mano pabrūkta! J. C.) vieną labiausiai išstobulintą pasaulio literatūrinį kalbų — į rusų kalbą".

"L. ir Meno" Nr. 21 užtinku tokį pačios redakcijos sakinį: "Skaitytojas — tai ne profesija, tai žmogaus dvasinių poreikių išauktas privalumas, kuris vystosi sąlygiškai, priklausomai nuo daugelio aplinkybių ir ypač nuo bendro intelekto, nuo mokyklos, nuo to literatūros lygio, kuris pasiekė jį kartu su pirmosiomis pažintomis raidėmis".

Kiek skaitytoją gerbia ir kiek skaitytojas sovietinę spaudą gerbia, galima matyti iš "Ruskają Mysl" pastabų:

"Reikia skaityti sovietiški laikraščiai ir žurnalai, bet tai labai jau varginantis užsiėmimas". Kodėlgi? "Nesgi pasaulyje dar nėra buvę labiau falsyvo bendrojo tono, aklo savimi susizavėjimo ir savęs dievinimo".

Londono lenkų spauda komentuoja būv. lenkų ambasadoriaus Romerio naktinį pasirašymą su Stalinu. Tai buvo 1943. 2. (iš 26 j 27-ląją). Be kita ko, lenkams rūpėjo išsiaiškinti, kodėl Stalinas atėmė teisę j lenkų pilietybę visiems tiems, kurie 1939 m. rugsėjį buvo atsidūrę raudonosios armijos užimtoje srityse (t. y. Vilniaus krašte, Gudijoje ir Ukraina, kur valdė lenkai). Mums įdomi ši pasikalbėjimo vieta:

Stalinas: Kai eina kalba apie Sovietų teritoriją, tai nėra tokios sovietų vyriausybės, kuri atsiskaitytų mūsų konstitucijos nutarimui. O juk j konstituciją įjungta Vakarų Ukrainos ir Vakarų Gudijos (šiuo vardu apėmė ir Vilniaus kraštą! J. C.) priklausomybė Sovietų Sąjungai".

Romer: Iš mūsų pusės neatras nei vienas lenkas, kuris išsitingtų Vilniaus ir Lvovo lenkiškumo. Aš tai pats pirmas sakau Premjerui su visu giliausiu įsitikinimu.

Stalinas: Suprantu Tamstos pažiūrų punktą. Mes turime savo matymo punktą. Esame susitikę suveidę sąskaitas! J. C.).

Po metų-metų Romer priduria Stalino pastabą "pakvitavo" savo pastaba, kad "lengviau yra tylėti, kai kas nors įgyjama, negu tada, kai kas nors prarandama... Mums dėl Sovietų iniciatyvos gresia prarasti rytinė mūsų teritorijos dalį (taip lenkai vadino okupuotą Vilniaus kraštą ir kt. "kre-us")..."

Manding, bara puodas, kad katilas juodas, o abu labu tokie (pat okupantai)...

Apie puodą, kuris nėra "tauknotas", randame užuominą ir kukloje (iš pirmo žvilgsnio) kronikos žinutėje. Lenkai tremtiniai pyksta, kad Vakarų Vokietijoje prisiglaudę lenkų valdomų sričių vokiečiai vyskupai naudoja sentuosius bažnytinis titulais. Ana, vysk. Ferdinand Piontek, tevaldydamas mažą sklypelį buvusios Breslaus (Wroclaw) vyskupijos, atitekusios Vakarų Vokietijai, įsikūrė Goerlitze ir kalba visos senosios vyskupijos vardu. Vysk. Carl Maria Splett tebe naudoja Dan-

DOVANŲ GRAŽUS NERŪDIJANTIS 5 GABALŲ SETAS

TURITE ATLIKTI TIK ŠTAI KĄ: atidaryti naują \$100 ar didesnę taupymo sąskaitą arba tiek pat pridėti prie turimos, ir gauti DOVANŲ šitą dailų 5 gabalų setą! (tik vienas setas šeimai)

UŽEIKITE! APŽIURĖKITE ŠIA NUOSTABIA, TIKRAJĄ AMERICAN STAINLESS BY INTERNATIONAL

LENGVA PAPILDYTI IKI SETŲ AŠTUONIEMS ASMENIMS! PAKLAUSKITE MUSŲ!

Kiekvieną sykį vėliau, pridėdami \$25 prie savo sąskaitos, galėsite gauti kitą 5 gabalų setą už \$2.25, gerokai žemiau paprastos kainos. Deja, setų negalime siųsti paštu.

Pasiteliaukite apie mūsų vispusišką **NAMŲ FINANSAVIMO** patarnavimą!

Įsteigta 1913 m. COLUMBUS SAVINGS padėjo tūkstantiems pasiekti savo tikslą gyvenime!

COLUMBUS SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2525 W. 47th St., Chicago • LAfayette 3-4284

DIENU SKEVELDROS

(Atkeita iš 1-mo pusl.)

cigo vyskupo titulą. Ir t. t. ir t. t.

Norisi paklausti: — o kaip su arvivysk. Jalbrzykowskiu, ir kada ans būdamas Balstogėje metrikoms ir kt. bažnytiniais raštams liovėsi naudojės Vilniaus antspaudus? Vieno gudo teigimu, dar pernai vasarą pažįstamas lenkas, iš Balstogės, bepargriždamas, parvežė metrikus su... Klaida ar senasis politinis ejiimas?!

5.

Pabaigai iv. laikraščiuose užtiklos mintys: poetas Robert Frost tarė: "Daugiau yra poezijos už elerascių ribų kaip pačiuose elerasciuose, daugiau tikėjimo už bažnyčios kaip bažnyčioje ir daugiau meilės už vedybų kaip vedybiniam gyvenime".

Fernando Flores: "Ar galima mylėti dvi moteris tuo pat metu. Negalima, jei jos tai sužino".

Nežinomo kalambūrininko: "Kas tai yra archeologas? Tai yra žmogus, kurio karjera guli griuvėsiuose".

J. Cicėnas

A'HERN BIKE CITY
Hundreds of bicycles to choose from
Authorized Schwinn dealer.
New & used.
Sales, service, parts.
GO - KARTS - CUSHMAN SCOOTERS
FL 4-0551
4540 W. 63rd St. — LU 1-4540
7847 Ogden, Lyons, Ill. — HI 7-0653

24 HOUR NURSING CARE
BURNSIDE REST HOME
9435 S. Langley Ave. — CO 4-2800
Convalescents — bed patients also elderly people at reasonable rates by month — inquire now! Fine food — special diets; Registered & Practical nurses. Visitors welcome.

Think of mother on Mother's Day
May 13th.
Large variety of flowers for weddings — anniversaries, funerals etc. Original creations, reasonable prices at
WHITE WAY FLORIST INC.
7149 S. State St. — VI 6-7149
Please mention this ad.

WHY PAY MORE?
Keep your coal Bin filled.
Special low rates
Franklin County Stoker \$13.00
Franklin County Chestnut \$15.00
Pocahontas Mine Run \$17.25
Pocahontas Range \$19.00
In 5 ton lots or more.
Retail coal yards.
Wholesale Coal Distributors Corp.
4845 S. Whipple — LA 3-8821

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

GALVOS ODOS
IR PLAUKŲ PRIEŽIŪRA

Pranesame moterims ir vyrams, turintiems galvos odos negalavimus — ligas: pleiskaną, šašus, plaukų slinkimą, niežėjimą — išgydoma 100 procentu. Doktorai ir vaistai išimtinai ir pripažinti J. I. B. preparatai geriausias U.S.A. J.I.B. gaunamas lab.

1437 So. 49th Avenue,
Chicago 50, Illinois,
5000 West 16th St.,
Chicago 50, Illinois.

Reikalavimas prisijungiantis C.O.D. U žseni tik iš anksto apmokėjus.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SEKMINĖS VILNIAUS KRAŠTE

A. P. VAIDYLA

(Tešiny)

Pagaliva sustojame Gudagojuje. Astravo miestelio geležinkelio stotis. Čia įlipa daugiau lietuvių, taip pat važiuojančių į Vilnių. Verta pažymėti, jog Gudagojus 1940m., rusų ultimatumo Lietuvai metu, buvo vieną iš pagrindinių punktų, kuriame ginčluotos bolševikų raudonosios armijos ordos perlitinis ejiimas?!

Ir vėl traukinys švilpdamas lekia pirmyn, niekur nesustodamas iki pat Naujos Vilnios. Čia krašto gamtovaizdis dar labiau pasikeičia. Prasideda Vilniaus kalnai. Kažkas iš būrio uždauvoja: — ... Vilniaus kalneliai, sveikiname jus! — ir tuoj visi jam pritaria ir dainos melodija vakaro tyloje plaukia toli, toli, ir iš anapus Panerių kalnų aidu atsikartoja: ... — sveikiname jus! — lietuvius, kurie prieš 19 m. buvė savo miesto šeiminkais. Dabar, svetimųjų išgulti iš sostinės, jūs grįžtate kelioms dienoms į gimtąjį miestą, kaip laukiami sūnūs.

Žiūri pro langą ir regi iš tolo Vilniaus miesto didingą panoramą. O traukinys, mažindamas šuoį, palengva artėja prie mūsų kelionės tikslo — Vilniaus. Kaskart ryškiau išsiskiria jo bažnyčių bokštai, kaskart aiškiau atsiskiria kontūrai Vilniaus rūmų, kaskart smarkiau lietuviui suplaka širdis, artėjant prie Gedimino miesto. Juk tiktai Vilniuje lietuvis dvasia ir širdimi atgimsta, o ji tokia susopusi — tokia sukrūvinta aro plėšriojo nagų. Jam nieko kito gražesnio nenuaro už jo pasveikinimą savos sielos gražiausiais rimais. — Sveikas Vilniau, mano mieste, tu brangiausias visados. Tu mums uždegi krūtinę karšta meile Lietuvos.

Vakarop, saulėlaidoj, tiek pėsti, tiek važiuoti sykiu apvainikuoja savos kelionės pirmą dalį.

VI

Ir Vilnius pažįsta savo tikruosius šeiminkus. Atėjusią procesiją pasveikina Vilniaus viltingi varpai. Kažin kaip Vilniuje pasidarau jauku ir gera. Tada ir mes — benamiai — anot Borutos — Vilniuje namie, kaip niekur kitur pasauly. Nors tuos namus užleidom svetimiems per šimtmečių klastas ir šių dienų apgaule...

Pakelinui iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sv. Mikalojaus bažnytelę — garsieji Aušros Vartai. Pračiviai čia iš pagarbos gailėstingumo Dievo Motinai nusiima kepurės, o tikintieji, kad ir trumpai suklumpa prie Lietuvos globėjos kojų širdingai maldai. Ir koks gilus žmonių tikėjimas. Kokia kilni, kokia tyra mūsų tėvų ir motinų malda. Ir taip visa lietu-

vių tauta prie Marijos — savo didžiojo nedalio — apgynimo šaukėsi, o laimės valandose — giedojo Jai triumfo ir padėkos himnus.

Nuo čia už kelių senamiesčio gatvelių prieiname ir Sv. Mikalojų. Jau radome tik ką atėjusią Gervėčių parapijos procesiją. Sv. Mikalojaus bažnyčios klebonas Kristupas Čibiras su tėvišku paguodos šypsniu pasiūlo piligrimus ir, jų tremtingą vėlavą pašventinęs, taria nuosirdų žodį: — Broliai! Savo laikui šventoji šeima irgi neturėjo kur galvos priglausti. Ir Kūdikiui Kristui teko bėgti iš gimtųjų namų nuo Erodo keršto, tačiau, žinokite, jog Visagalio Tėvo atsiųstoji meilės tiesa, — teisiosius pergalei veda.

Vilniečiai kunigo mintis supranta ir jaučiasi laimingi. Jie net ir nuovargi užmiršo. Po pamaldų pavakariniavę tuojau skubės į Vytauto Didžiojo lietuvių gimnaziją — lietuviybės tvirtovę Vilniuje. Ji laike trijų dienų buvo perkrauta įvairiomis kultūrinėmis programomis: posėdžiais, "Varpo" choru — J. Siniaus vadovaujamu, tautiniais šokiais, liaudies meno paroda ir vaidinimais. Visa tai, neabejotinai, visiems padarė gilų įspūdį. Bet už visų didžiausią paliklo Pilenų - Margio bei Živilės — Lietuvos "Orleano" mergelės — istorinės dramos. Tiesa, kad vilniečiai anuomet sau stiprybę, anot Kudirkos, sėmėsi iš Lietuvos garbingos praeties. Iš jos

NORINTIEJI VETUI GAUTI VAIKELIO JEZAUS PAVEIKSLĖLĮ
su specialia novena,
turi atsiųsti sau adresuotą voką. Tekstas būna 8-niomis kalbomis. Maža auka yra reikalinga apmokėti spaudos ir siuntimo išlaidas. Mėnesinės maldos į Vaikėlį Jėzų yra sudedamos prie Vaikelio Jėzaus stovylos, popiežiaus Jono XXIII pašventintos. Bendros pamaldos yra allaikomos kiekvieno mėnesio 25-tą dieną Sv. Claros vieunuolyno koplyčioje. Laiškus siųsti adresu:
Dept. LC.
LITTLE INFANT DEVOTION
Monastery of St. Clare — Bordentown, New Jersey
(Galima gauti vokiečių kalboje)

Donat Petkus Anthony Petkus
A. PETKUS & SŪNUS
NAUJA KOPLYCIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
(Maplewood gatvės kampas)
GRovehill 6-2345 TOWnhall 3-2108
Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karštą valimą pasirinkti koplyčioje.
GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
Mašinoms nustatyti aikštė.
Lietuviams teikiama šios rūšies aptarnavimas 30 metu.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 7, 1962

istorijos gali daug ko pasimokyti kiekvienas iš šių dienų tauris lietuvis.

VII

Išaušo palaimintas Sekminių rytmetis. Dangus blaivus be jokio debesėlio. Prie Sv. Mikalojaus bažnytelės spūstis. Čia jau retą veidą tegali atpažinti, nes susirinko, kaip vilniečiai sako: — iš visų pasveičių. Aplinkinės gatvės ir aikštelės taip pat užtvinusios. Į mažą bažnytelę nedaug žmonių sutilpti gali. Joje atnašaujamos aukstyvosios Sv. Mišios išvykstantiems į Kalvarijas.

Štai išsiriikiavęs Vytauto didžiojo gimnazijos dūdų orkestras. Vilniaus lietuviai skautai, vadovaujami Prano Žimaro, kuris Lenkijos ultimatumo Lietuvai metu, būdamas pavergtas ir pavergtame Vilniuje, turėjo drąsos vienas, prieš lenkų smurtą tėvynės garbę ginti — riknuoja maldininkus į tvarkinąs ketureiles gretas. Jie, kartu su gydytojų kadru, apsirūpinę sanitarinėmis priemonėmis suteikti pirmąją pagalbą nelaimėms atveju, stropiai budi. O žmonių jūra. Tikrieji Vilniaus šeiminkai bei Sv. Mikalojaus bažnytelės kitų parapijų neturi, nors Vilniuje esama per 36 šventovės. Čia atėjimui lenkai, rusai ir greit prisitaikę žydėliai turi kur kas daugiau teisų, laisvės bei privilegijų, negu kad vietos gyventojai lietuviai. Tą skriaudos dydį, tik vėliau — vos vienerius metus pagyvenę ir išitkinavę, kodėl žmonės dėl anot Kudirkos, sėmėsi iš Lietuvos garbingos praeties. Iš jos

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

Mes turime atskleisti paslaptį, kurios neatkleidė ponas Slaimeris: sidabrinė markė visada būna Paratoje. Bet tai nekalta pono Slaimerio klasa. Namų šeiminkė sužavėta. Ji klausosi abiem ausim ir žiūri abiem akim.

— Puiku! — sušunka ji. — Neįtikėtina!

Ponas Slaimeris jau traukia iš kišenės užrašų knygutę ir pieštuką:

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

— Gerbiamasis, — pradeda ponas Slaimeris ir išvysto sprausminio lėktuvo greitį, — leiskite pademonstruoti Jums mūsų dulkių siurbį, — nepalyginamą Paratą! Parata padaryta iš geriausios medžiagos, jos paviršius nikeluotas, jos vidus — chromuotas. Parata lengva ir patogė; net garbingoji močiutė ir silpnas anūkas be jokio vargo gali išvalyti didelį butą.

Ponas Slaimeris pradeda pasakiškos Paratos demonstravimą. Jis sutraukia visas dulkes nuo sieninio laikrodžio rodyklių, jis išvalo suodinę krosnį, jis perbraukia Paratos šepečiais per užuolaidas ir radijo aparatą, per senąjį žodyną, net per elektros lempas. Jis kiša smailių Paratos snapą į tolimesnius kambario kampus ir visą laiką šneka, kaip pasamdytas. Elegantišku judesiu jis iškrato sušurbtas dulkes iš Paratos.

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

H. JONS

PAMOKA

Ponas Slaimeris parduoda dulkių siurblius. Jis nešioja savo siurblių aukštyn, žemyn, jis paspaudžia visus skambučius, o jei skambučių nėra — beldžiasi mandagiai, bet atkakliai. Pro vos pradarytas duris jis moka įšliauzti į vidų. Vieną kartą...

— Gerbiamoji, — pradėjo ponas Slaimeris, — leiskite pademonstruoti jums mūsų naująsią ir tobuliausią siurbį — Paratą. Parata padaryta iš geriausios medžiagos, jos paviršius nikeluotas, jos vidus — chromuotas. Parata lengva ir patogė; net garbingoji močiutė ir silpnas anūkas be jokio vargo gali išvalyti didelį butą.

Ponas Slaimeris pradeda pasakiškos Paratos demonstravimą. Jis sutraukia visas dulkes nuo sieninio laikrodžio rodyklių, jis išvalo suodinę krosnį, jis perbraukia Paratos šepečiais per užuolaidas ir radijo aparatą, per senąjį žodyną, net per elektros lempas. Jis kiša smailių Paratos snapą į tolimesnius kambario kampus ir visą laiką šneka, kaip pasamdytas. Elegantišku judesiu jis iškrato sušurbtas dulkes iš Paratos.

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

Mes turime atskleisti paslaptį, kurios neatkleidė ponas Slaimeris: sidabrinė markė visada būna Paratoje. Bet tai nekalta pono Slaimerio klasa. Namų šeiminkė sužavėta. Ji klausosi abiem ausim ir žiūri abiem akim.

— Puiku! — sušunka ji. — Neįtikėtina!

Ponas Slaimeris jau traukia iš kišenės užrašų knygutę ir pieštuką:

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

— Gerbiamasis, — pradeda ponas Slaimeris ir išvysto sprausminio lėktuvo greitį, — leiskite pademonstruoti Jums mūsų dulkių siurbį, — nepalyginamą Paratą! Parata padaryta iš geriausios medžiagos, jos paviršius nikeluotas, jos vidus — chromuotas. Parata lengva ir patogė; net garbingoji močiutė ir silpnas anūkas be jokio vargo gali išvalyti didelį butą.

Ponas Slaimeris pradeda pasakiškos Paratos demonstravimą. Jis sutraukia visas dulkes nuo sieninio laikrodžio rodyklių, jis išvalo suodinę krosnį, jis perbraukia Paratos šepečiais per užuolaidas ir radijo aparatą, per senąjį žodyną, net per elektros lempas. Jis kiša smailių Paratos snapą į tolimesnius kambario kampus ir visą laiką šneka, kaip pasamdytas. Elegantišku judesiu jis iškrato sušurbtas dulkes iš Paratos.

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

Mes turime atskleisti paslaptį, kurios neatkleidė ponas Slaimeris: sidabrinė markė visada būna Paratoje. Bet tai nekalta pono Slaimerio klasa. Namų šeiminkė sužavėta. Ji klausosi abiem ausim ir žiūri abiem akim.

— Puiku! — sušunka ji. — Neįtikėtina!

Ponas Slaimeris jau traukia iš kišenės užrašų knygutę ir pieštuką:

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

iš darbo, ir aš norėčiau, kad Jūs ir jam pademonstruotumėte Paratą.

Ponas Slaimeris mandagiai nusilenkė ir sako:

— Žinoma, gerbiamoji, mielū norū!

Lygiai septintą valandą ponas Slaimeris jau čia.

— Gerbiamasis, — pradeda ponas Slaimeris ir išvysto sprausminio lėktuvo greitį, — leiskite pademonstruoti Jums mūsų dulkių siurbį, — nepalyginamą Paratą! Parata padaryta iš geriausios medžiagos, jos paviršius nikeluotas, jos vidus — chromuotas. Parata lengva ir patogė; net garbingoji močiutė ir silpnas anūkas be jokio vargo gali išvalyti didelį butą.

Ponas Slaimeris pradeda pasakiškos Paratos demonstravimą. Jis sutraukia visas dulkes nuo sieninio laikrodžio rodyklių, jis išvalo suodinę krosnį, jis perbraukia Paratos šepečiais per užuolaidas ir radijo aparatą, per senąjį žodyną, net per elektros lempas. Jis kiša smailių Paratos snapą į tolimesnius kambario kampus ir visą laiką šneka, kaip pasamdytas. Elegantišku judesiu jis iškrato sušurbtas dulkes iš Paratos.

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

Mes turime atskleisti paslaptį, kurios neatkleidė ponas Slaimeris: sidabrinė markė visada būna Paratoje. Bet tai nekalta pono Slaimerio klasa. Namų šeiminkė sužavėta. Ji klausosi abiem ausim ir žiūri abiem akim.

— Puiku! — sušunka ji. — Neįtikėtina!

Ponas Slaimeris jau traukia iš kišenės užrašų knygutę ir pieštuką:

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

— Gerbiamasis, — pradeda ponas Slaimeris ir išvysto sprausminio lėktuvo greitį, — leiskite pademonstruoti Jums mūsų dulkių siurbį, — nepalyginamą Paratą! Parata padaryta iš geriausios medžiagos, jos paviršius nikeluotas, jos vidus — chromuotas. Parata lengva ir patogė; net garbingoji močiutė ir silpnas anūkas be jokio vargo gali išvalyti didelį butą.

Ponas Slaimeris pradeda pasakiškos Paratos demonstravimą. Jis sutraukia visas dulkes nuo sieninio laikrodžio rodyklių, jis išvalo suodinę krosnį, jis perbraukia Paratos šepečiais per užuolaidas ir radijo aparatą, per senąjį žodyną, net per elektros lempas. Jis kiša smailių Paratos snapą į tolimesnius kambario kampus ir visą laiką šneka, kaip pasamdytas. Elegantišku judesiu jis iškrato sušurbtas dulkes iš Paratos.

— Pažiūrėkite, gerbiamoji, — šypsodamasis sako jis, — tik pažiūrėkite! Net mūsų taip rūpestingai prižiūrinamame bute prisikrauna daug nematomų dulkių. Bet tos nematomos dulkelės negali nei pasislėpti, nei pabėgti nuo Paratos! Nagi, kas čia! Sidabrinė markė — dulkių krūvoje! Ji bus iš netyčią iškritus iš jūsų vyro kišenės. Tai visiškai netikėtai jūsų biudžetui pastiprinimas! Ir visa tai — Paratos nuopelnas!

Mes turime atskleisti paslaptį, kurios neatkleidė ponas Slaimeris: sidabrinė markė visada būna Paratoje. Bet tai nekalta pono Slaimerio klasa. Namų šeiminkė sužavėta. Ji klausosi abiem ausim ir žiūri abiem akim.

— Puiku! — sušunka ji. — Neįtikėtina!

Ponas Slaimeris jau traukia iš kišenės užrašų knygutę ir pieštuką:

— Gerbiamoji, leiskite man įtraukti jūsų pavardę į sąrašą! Už dviejų dienų nauja puiki Parata bus jau čia!

Namų šeiminkė neigiamai krato galvą:

— Dar ne! Gal galite šiandien vakarą dar sykį ateiti pas mus? Mano vyras bus parėjęs

Vertė L. U.

Keep Cool "Cool Man... Cool Man... Cool!"
THE SECRET'S OUT!
CLIMATIC AIR SALES INC. One of the leading makers of automobile and truck air conditioners proudly announces the appointment of its newest distributor...
VEE & CEE AUTO SERVICE, INC.
Arlington Heights
Come in and See the New "THIN-LINE" Available — AS LOW AS \$255
Plus installation
Nation-Wide Service • Fully Guaranteed Bank Terms Available.
Also see us for UNDERCOATING
• Insulate • Sound-Deaden • Rust-Proof — Only \$19.95
VEE & CEE AUTO SERVICE, INC.
107 N. Hickory, Arlington Heights — Phone 392-2424
We welcome our Lith. friends & customers. Ask for Mr. Volz

DIAMOND ACRES INC. — LEAD HILL, ARKANSAS
Šiūto pirkti puikius sklypus pensininkams
Puiki vieta poilsiui prie gražiai medžišs apaugusio BULL SHOALS ežero, Ozarks apylinkės centre. Sklypai yra įvairaus dydžio, nebrangūs, gaunami išmokėjimui, statybos išlaidos nedidelės, randasi 20 mylių į šiaurę nuo Harrison, Ark. su savo ligoninėmis ir medicinos centrais, krautuvėmis, mokyklomis, bažnyčiomis ir aerodromu. Taip pat 2,600 pėdų lėktuvams nusileisti vieta.
Galima išstus metus mėskerioji, molozioti starnas, kurapas ir kita. "Eass" mėskeriojimui geriausia vieta visose U. S. A.
Mes statome Johns-Hanville Guild Way Homes, tai yra 100% elektriniai. Priklauso kiekvienam autom. skalbimo ir džiovinimo mašinos — be įmokėjimo. Duodame pilną finansavimą.
Teiraukitės apie platesnius spalvotus aprašymus. Dept. A. F. N.

Jūsų visa šildymo sistema turi būti pagrindinai išvalyta bent 1 kartą per metus su
KLEAN AIR POWER CLEANING,
norėdami pasiekti geresnių rezultatų, leiskite tai atlikti mūsų patyrusiems vyrams.
Skambinkite CO 1-7878
LA PLACA COAL & OIL CO.
5520 WEST LAKE STREET — CO 1-7878
Automatic Heating Oil. Gazolino stotis, radio pagalba tvarkomi sunkvežimiai pristatantieji alva.
Pilinai įrengiami naujas šildymo sistemas. Patarnaujame 24 valandas.

STANKŪNO IR MASIULIO
Lietuvių Prekybos Bendrovė
JAU KETVIRTUS METUS PATARNAUJA SAVO TAUTIECIAMS SIUNTIŅIŲ I LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS REIKALU BE PRIEKAIŠTŲ IR BE JOKIŲ NESUSIPRATIMŲ.
Tie, kurie per ją siuntė ar siunčia, labai gerai žino, kad viskas bus pasiūta taip, kaip užsakyta, be jokių pakeitimų. Be to, jie žino, kad ši Bendrovė kostiumams medžiagos siunčia ne po 3/4 ir ne po 3/5 jardo, bet po 3/2 jardo, kad tikrai būtų geras drabužis, kokius mūsų žmonės iš seno mėgsta.
Siunčia ji viską, kas tik užsakoma: geriausias medžiagas, kurios pasirenkamos pagal kainoraščius ir standartinius siuntinius, viską vyrams, viską moterims, vaikams ir visokių namų apyvokos daiktų. O kaip pavyzū, stai, galėtumėm nurodyti šitokią savo standartinį grynios vilnos medžiagų siuntinį:
3 atkarpos labai vertingos, geros gražios ir tvirtos angliškos vilnonės medžiagos vyriškiems ir moteriškiems kostiumams, kiekviena po 3/2 jardo. Boston sergo, Worsted ar Barathes, pilkos, juodos, rudos ar mėlynos spalvos su laustais iršais ar su fabriko antspaudais "All Wool Made in England".
Siuntinio svoris 16 svarų. Kaina \$76.00 įskaitant visus pašuntimo mokesčius.
Toks pat siuntinys ir ta pačia kaina gali būti ir kitai patvarkytas. Sakysim, ne 3 atkarpos vilnonės medžiagos kostiumams, bet 3 atkarpos vilnonės medžiagos šiltiems žieminiams paltams, arba 2 atkarpos paltams ir 1 atkarpa kostiumui, arba 1 atkarpa paltui ir 2 atkarpos kostiumams pagedidėjamų spalvų.
Arba standartinis siuntinys, kurio medžiagos yra pasterintos nedideliu procentu medvilnės. Pavyzdžiu, 10 akarpų tosios medžiagos kostiumams, po 3/2 jardo kiekviena, jūs galite pasiūti už \$126.00, ir tokiame siuntinyje bus dar 20 jardu pamušalo. O šitaipti juk iš karto galima aprengti pusę kaimo! Tokios medžiagos ypač tinka kasdieni devėti.
Standartinį siuntinių turime net keliasdešimt. Taip pat gerios medžiagos, specialios nailono rūšys, grynas šilkas suknelėms, šilkines ir vilnonės skarelės, nailonines kojines, batai, lojų užtiesalai, akordeonai, suvamosios mašinos, šveicariki laikrodžiai. Rašykite ir prašykite kainoraščių ir informacijų.
Be to, įsidėmėtinai, kad siunčiant pagal katalogus pasirinktasias ar jūsų pačių supirktasias medžiagas ar kitokius dalykus mūsų Bendrovės licenzijos, pokavimo, draudimo ir pasiuntimo mokesčiai yra ypač žemi — tik 0 dolerių vienam siuntiniui. Siunčiant standartinius siuntinius, visus su pasiuntimu susijusius mokesčius apmoka pati Bendrovė. A sakomybę už siuntinių pristatymą gavėjui imasi Bendrovė. Visi siuntiniai draudžiami.
Dėl to nelaukite rudens — apsiręngti ir pavalgyti reikia ir dabar, o žmonės tik kartą gyvena ir nori gyventi jau šiandien! Rašykite mums vis tuo pačiu niekad nesikeičiančiu adresu:
STANKŪNAS & MASIULIS
Lithuanian Trading Company
105A, WHITECHAPEL RD., LONDON, E. 1.
GREAT BRITAIN

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 7, 1962

DAINĖ

(Pabaiga)

O kai sekanti rytą prabudau, ant mano stalniko gulėjo tėvo laiskas. "Aš jau esu gulėjimo persotintas", rašė jis, jam rūpi Bareikai, jis turis būtinai pamatyti dėdę Joną, su juo pasikalbėti. Ir iš viso jau esąs pats laikas vėl pradėti jodinėti... jis turis grįžti pas savo arklius... Tarp kitko, jis jaučiąsiskan kamamai sustiprėjęs ir net tvirtas, tad jo net pareiga esanti važiuoti į Bareikus... Bet aš privalanti būti visiškai rami ir nesvirūpinti... Senam lietuvių kavalerijos majorui nieko baisaus negali atsitikti...

Mano protas pynėsi, alpstanti baimė kausė visus sąnarius, kaip beprotė ištrūkau į stotį ir puoliau į pirmąjį ta kryptimi važiuojantį traukinį. O kai pasiečiau Bareikus, buvo naktis. Tyliai ir vauduokliškai baltavo mūsų namų pastatai tarp šodo medžių. Atrodė ir vėl viskas atvira, nors ir netaip suaukta, kaip tada, keista tvarka gaubė visą aplinką, tačiau nerimo perpildyta mano širdis audringai blaškėsi. Niekienu nepastebėta įsilinkau vidun ir atsargiai pravėriau mūsų buvusio salono duris. Troškau pasiekti tėvo kambarį — bet — ten prie uždengto fortepiono — ne! Aš nė nesūklėjau! — Ten degė žvakidės... tarpe jų gulėjo pašarvota tėvas. Šalia miegojusieji keli samdiniai krūptelėjo, mano pažadinti.

Aš turėjau nutraukti savo pasakojimą, kad tie be išimties liūdni prisiminimai per daug nenuvargintų Jūsų, tačiau Jūs reikalaujate iš manęs aiškumo, kas man šį kartą, be abejonė, nėra lengva jau vien dėl to, kad šis "prisipažinimas" yra panašus lyg ir į išdavystę. Bet atvirumas tebūna pagrindas mums išsiaiškinti.

Taigi, anuomet man atrodė viskas jau pasibaigę. Kaip mažai aš dar pažinojau gyvenimą! Grįžau į Kauną ir puoliau į darbą, kad neturėčiau nė valandėlės laiko galvoti.

Rusų frontas pradėjo vis daugiau artėti. Vėl sugrįžo badavimo dienos ir nemigo naktys rūšiuose. (Kone kiekvieną naktį rusai bombardavo miestą, ypėč kai rusų radijas kas valandą grasino: "Nė vieno baldiško pūkščio neliks ant medžio"... Kauno gatvėse ėmė rodytis susirūpinę žmonės su vaizomis, ryšuliais, vežimais, tik tai aš nežinojau nei pradžios, nei galo. Kiekvieną dieną, kiekvieną valandą stūmiau apatistikai, betiksliai ir vienodai. Ir vieną tokią dieną (kokia staigmena!) prie mano buto durų pasirodė leif. Gilbert Mohr. Ar aš nenorinti į jo tėviškę? Austrijoje esą dar gana ramu, o čia jau girdisi rusų artilerija. Jis specialiai gavęs kelias dienas atostogų ir atsukbėjęs iš Jugoslavijos į Kauną manęs gel-

bėti...

O, taip! aš norėjau! Tik šalin, šalin nuo to miesto! Tik daugiau nebadauti, neįusti baimės, nematyti daugiau nei laivonų, nei kraujo! Dar kartą sugrįžau į Bareikus. Gilbert palydėjo mane karine mašina. Dar kartą mačiau senelį žynolį miškely, gimtuosius namus, sodus ir tolimas lygumas, dabar labai apleistas ir be galo liūdnas. Nebuvo net gėlių, kurių troškau uždėti ant tėvo ir dėdės Jono kapo.

Gilbertas labai užjautė mane, tokią nusiminusią, ir pasiūlė Kaune, pas dar tebesantį ten vokiečių karo kapelioną, susitvokti su juo... Aš nespriešiau. Ir kam? Gal būt, aš jį pamiliau iš pačios pirmosios dienos, nenorėdama tik prisipažinti. Bet ir tam galvojimui nebuvo daug laiko. Gilbertas turėjo grįžti, o man liko sutvarkyti pačius svarbiausius reikalus: perduoti Bareikų tvarkymą artimiausiam giminaičiui ir supokuoti kelionei reikalingiausius daiktus.

Taigi, Kauną palikome vedę. Norėčiau dar priminti, kad visa tai įvyko labai paprastai ir greitai. Karo kapelionas labai šukbėjo, nes vėl buvo užsakymas galimas bombardavimas (buvo tame pačiame mieste abu užaugę), o kadangi mano krikšto ir kiti dokumentai buvo tvarkoje, jis neilgai sprendė griežtus vokiečių karo įstatymus.

Mano vyro artimieji, matyti, manęs nelaukė, bet, kai drebančia širdimi peržengiau jų namų slenkstį, vis dėlto buvau labai mandagiai, tačiau lediniu šaltumu pasveikinta.

Pirmoji naktis kalnų krašte tartum grėse mane pasmaugti. Tamsūs ir galingi Alpių kontūrai, rodos, kyšojo čia pat po mano kambario langais, nenugalimi ir pastojai saulės kelius. Man trūko oro, nevilts, nedraša ir nusiminimas každe kritinė, ir tikrai visiškai nuovargis užmerkino akis, bet neilgam. Anksstyvą rytą svetimi irzlūs balsai priminė man, kad mano ne vien tikrai nemaloniai sapnuota, Tėvyneš netekimas, tėviškės praradimas, svetima žemė, svetimi žmonės ir jų kalba yra nepakeičiama tikrovė.

Iš mano kambarėlio galima buvo girdėti aiškius Gilberto ir jo seserų balsus; sėdėdama lovoje, dar ilgokai sumišusi tryniau akis, iki tie išdraikyti prie-kaistingi balsai ėmė mane iki skausmo kankinti.

"... ar Gilbertui iš viso pritrūko proto? Tai skandalinga! Tai visiškai nesąmonė! Kažin kokį moterpalaiškį į namus atsivešiu... beveik be jokio kraičio... Visas miestas tuojuo sužinos... Šeima, iš kurios kilo tik Gilbertas, daktarai, diplomatai, — kas per gėda! — Ir kokia draša šitos "fremden Ding" — imti ir įsiveržti. — O mama kasdien išsisas valandas bažnyčioje meldėsi — visi jai padėjo, kad tik Gilbertui niekur niekas,

o ir Heide nežinojo, kaip belaukti"...

Keista, bet skausmo pamažu netekau, net ir tada, kai vėliau į kambarį įėjė labai suerzintas Gilbert rado mane lovoje sėdinčią ir švelniai mėgino kalbinti. Ar aš gerai miegojusi? Žinoma, kalnai pradžioje būsią nelabai patrauklūs... Nieko, priprasianti. Gaila, kad jis jau turis grįžti atgal į Belgradą. Bet greit jau artinąs visa kam galas, aš dar turėsianti parodyti daug kantrybės ir ištvermės, jis gi mane pažįstas, savo lietuvišką karo grobį, savo Dainę...

Pasilikusią vieną, pradėjo kamuoiti nenugalimas noras slapta sugrįžti į Kauną, į Bareikus, vienok radijo žinios žlugdė kiekvieną viltį ir kasėsi vis giliau ir giliau. Vėl apėmė alkis, bet ne maisto, tikrai trupučio žmogaus, kurs man pasakytų kad ir mažąjį mielą žodį, kurs dovanotų bent saujelę šilumos. Veltui, Niekas nenorėjo Gilbertui atleisti šio "fremden Ding aus Litauen". Taip pat buvusi sužadėtinė Heide (iš labai geros šeimios, nuostabiai išauklėta, su puikiu kraičiu, nelaimingoji karo auka) pradėjo lankyti namus, kad verkdamas padėtų Gilberto motinai ir seserims pakelti "šeimos gėdą".

Savo laiškuose į Belgradą aš pradėjau vis dažniau reikšti troškimą pirmąjį progai pasitaikius išvykti į Svediją pas savo motinos artimus gimines, bet Gilbertas priekaištavo man, neapsasdamas ir net smerkdamas mano nekantrumą: aš privalanti nepamiršti, kad dabar esąs karas ir daugelis tūkstančių moterų esančios be vyrų...

Nejaugi jis manęs nesuapylė? Tame beviltiška sprendime, tame nerime ir abejonėse prasidėjo ir šio ramaus Alpių miesto bombardavimai, ši karą iš Vakarų pusės. O vieną vėlyvą rudens dieną bombos pataikė ir į išdidų mohrišką namą. Pūkūs persų kilimai, stilingi baldai, paveikslai, sidabras ir brangūs porcelano indai — viskas, kuo šeima didžiavosi ir verlino, per kelias akimirkas užmerkino akis, bet neilgam. Anksstyvą rytą svetimi irzlūs balsai priminė man, kad mano ne vien tikrai nemaloniai sapnuota, Tėvyneš netekimas, tėviškės praradimas, svetima žemė, svetimi žmonės ir jų kalba yra nepakeičiama tikrovė.

Iš mano kambarėlio galima buvo girdėti aiškius Gilberto ir jo seserų balsus; sėdėdama lovoje, dar ilgokai sumišusi tryniau akis, iki tie išdraikyti prie-kaistingi balsai ėmė mane iki skausmo kankinti.

"... ar Gilbertui iš viso pritrūko proto? Tai skandalinga! Tai visiškai nesąmonė! Kažin kokį moterpalaiškį į namus atsivešiu... beveik be jokio kraičio... Visas miestas tuojuo sužinos... Šeima, iš kurios kilo tik Gilbertas, daktarai, diplomatai, — kas per gėda! — Ir kokia draša šitos "fremden Ding" — imti ir įsiveržti. — O mama kasdien išsisas valandas bažnyčioje meldėsi — visi jai padėjo, kad tik Gilbertui niekur niekas,

o ir Heide nežinojo, kaip belaukti"...

nes, trečioji persikėlė pas brolių į kitą miestą, man nurodė pas kaimynus mažutį kambarėlį, kur turėjau lankti iš Belgrado grįžtančio vyro.

Tačiau, kai Gilbertas atėjo, aš žinojau, kad esu dar neturtingesnė, kaip iki šiolei. Mano siela buvo užgesusi. Aš staiga pajutau, kad mudu neturime nieko viens kitam pasakyti, kad tu širdį užgulusių kalnų aš niekada nemylėčiau ir niekuomet negalėsiu pamilti, kad tos nuogos uolos aplinkui mane atrodė man lyg gilūs kalėjimo mūrai, pro kuriuos aš niekada nepasieksiu laisvės.

Mano Dieve! dabar visos nemiegotų naktų valandos šauktė šauktė man vieną tiesą: kad aš buvau nė karto nepaklausta, ar galiau mylėti?

Staiga pasijutau apgavusi save. Save ir kitus. Ir tai vien tik iš baimės, iš begalinio egoizmo. Aš buvau galvojuisi tik apie save ir pamiršusi tėvų žemę, pamiršusi Dievą, kurs išmokė mane Skausmo ir Tylos, kurs atėmė man mano draugus, kad vėliau vėl jais apdovanotų (turju galvoje Jūsų draugystę). Neapsakoma gėda haudė mano silpnumą, bet, surinkusi visą naujai gimusią drąsą, aš paprasčiau Gilbertą išsiskyrimo.

Jis per daug nesipriešino. Kalbėjo kažką apie anuomet buvusį norą man padėti, apie išgelbėjimą manęs iš badavimo ir rusų deportavimo. Paminėjo kažką panašų į "pasiaukojimą". Tačiau aš tik galėjau atsakyti, kad nei mano Tauta, nei aš nesame elgetos ir išmaldos yra mums gėdingas dalykas.

Mes atsiskyryme beveik be skausmo, be priekaištų ir skundo, ir aš neklystu sakydama, kad jo jau laukė nusivylimo perpildyta motina, seserys ir buvusi sužadėtinė iš geros šeimios, kurios namų bombos nepataikė ir kurios puikus kraičis buvo išgelbėtas.

O Jus, mano gerasis Drauge, aš palikau, kad neįpačiau į naują gyvenimo baimę, kad Jūsų gerumo, Jūsų nuosirdaus atsidavimo nugalėta, vėl neįstengčiau nugalėti silpnybės, nes mano širdis, šimtus kartų sumušta ir sudaužyta, lyg didžiulis skeveldry laukas, neįstengtu atsakyti į Jūsų jausmus su tikra šiluma ir meile, kas būtų nedovanotina, visą amžių kankinanti niekšybė.

O čia, tarp vynuogėmis apaugusių šio vienuolio mūrų, nuolat svečiuojasi saulė. Čia išsisi pasaulis iškalbingame tylėjime, kuriame nurimsta isteriški riksmi, kad, rodos, girdėti laikingų angelų žemės nesiekia žingsniai, ir Kova, ir Nupuolimas, ir Pergalė susivienija vienoje didžiulėje laimėje — Ramybėje, kurios ir Jums širdingai linki už viską dėkojanti Dainė.

Artesian Restaurant advertisement with menu items like Complete Fountain Service, Dining Room for Meeting, and location at 2432 West 63rd Street.

DŽILO...

(Atkelta iš 1-uo spl.)

stikla šampano rankoj, atsiskoko į tarną ir pakvietė susidaužti stiklais. Tarpas pasijuto nesmagiai, o Stalinas pasakė: "Ka, tu nenori išgerti už Sovietų — Jugoslavijos draugystę?" Jis klusniai paėmė stiklą ir išlenkė ligi dugno. Visoj šioj scenoj buvo kas tai, demagogiško, net juokingo — rašo Džilas. Bet visi žinėjo palaimintais žvilgsniais, norint tuo parodyti Stalino rūpestį paprastais žmonėmis ir jo artumą su jais.

Tai buvo pirma proga vėl susitikti su Stalinu. Jis nekalbėjo jam asmeniškai nė žodžio. "Ginčas apie raudonosios armijos kareivių elgesį aišku, nebūvo nei pamirštas nei dovanotas. Mane paliko eiti dreband toliau per skaisstyklės ugnį".

Nieko Stalinas nekaltėjo nė per pietus siaurame rately. Po pietų rodė filmą, Staliniui darant pastabas, reaguojant kaip neįsąkylėtam žmogui, kuris neatskiria meninės tikrovės nuo aktualijos. Antras filmas vadinosi "Jeigu karas ryto" ("Esi savtra voina"). Filmo pabaigoj Stalinas pastebėjo: "Nedidelis skirtumas nuo tikrovės, išskyrus, kad dujų nenaudojo ir vokiečių proletariatas nesukilo".

Po poros dienų buvo iškilmingi pietūs Katerinos salėj. Stalinas juokavo, pakėlė stiklą, pasakė, kad jis nevadina Tito ponu, bet draugu. Juokų objektu pasidarė pats prezidentas Kalininas, nusėgęs komunistas, kai jis paėmė drebančiais pirštais iš Tito cigaretę, o Stalinas šūktelėjo: "Neimk, tai kapitalistų cigaretės". Buvo daug juoko ir satyros Stalino veide, kai Kalininas tikrai numėtė cigaretę. Bet valandėlė vėliau niekas kitas, o Stalinas, pakėlė taure už "mūsų prezidentą".

Milovan Džilas rašo, kad "šiandien aš galiau padaryti išvadą, kad Stalino dievinimas, arba "asmeninis kultas", kaip kad dabar sako, buvo nemažesnis darbas ir Stalino ratelio bei biurokratijos, kuri norėjo tokiu vado, kaip ir jo paties. Aišku, sentykiaiai keitėsi. Tapęs dievu, Stalinas pasidarė toks galingas, kad jis su laiku pradėjo nebesiskaityti su besikeičiančiais norais ir pageidavimais tų, kurie jį išgarbino".

Džilas buvo maloniai nustebintas, kad jį pakvietė į Stalino pietums siaurame

"draugu" rately: su Stalinu, Malenkovu, Bulganinu, gen. Antonovu, Berija ir, žinoma, Molotovu. Pagyvinus nuotaiką, Stalinas pamane, kad pribrendo reikalas likviduoti ginčą su Džilu dėl raudonosios armijos. Jis pakvietė jį išgerti už raudonąją armiją ir grįžo prie šio dispuo. Džilas aiškino, kad jis neturėjo tikslo įžeisti raudonosios armijos, tik norėjęs parodyti politines problemas, kuriuos kilo dėl kai kurių raudonosios armijos narių neprideramo elgesio. Stalinas, remdamasis Dostojevskiu, ėmė aiškinti, kokia komplikuoata yra žmogaus siela. Ar gali normaliai elgtis kareivis, prasimušęs sau kelią per ugnį ir lavonus nuo Stalingrado iki Belgrado? Ir kas čia baisaus, jei jis nusivertaria moterį pasilinksminimui po tokių bausių pergyvenimų. "Jūs įsivaizdavote, kad raudonoji armija yra ideali. Bet ji nėra ideali ir negali būti, net jei jiere ir nebūtų tam tikras procentas kriminalinių nusikaltėlių — mes atidarėme savo kalėjimus ir visus sukiošome į armiją... Svarbiausias dalykas yra, kad ji muša vokiečius — ir juos muša gerai, o visa kita nieko nereiškia", išdėstė Josif Stalinas.

Disputas dėl raudonosios armijos elgesio buvo baigtas, bet Stalinas vis dar bandė protarpiais Džilą įgelti. Būdamas joks gėrikas, jis paprašė alaus, nors ir jo nemėgo. Tai sukėlė Staliniui juoko: "Džilas geria alų, kaip vokiečiai, kaip vokiečiai, jis yra vokiečiai, Jei Bogu, vokiečiai!"

Juokas buvo užgaulus. Neapykanta vokiečiams tais laikais buvo didžiausia, jos neišvengė nė vokiečių komunistai emigrantai. Bet Džilas pasistengė juoką suvirškinti be pykčio.

"Ir taip tęsėsi toliau iki Jugoslavijos ir Sovietų centro komitetų rietenos 1948 metais, kada Molotovas su Stalinu savo laiškuose iškasė tą patį disputą dėl raudonosios armijos ir "užgauliojimus", kuriuos aš iškėlęs".

Stalinas Tito tiesioginiai ir asmeniškai nepuoė, bet blogai atsiliepė apie jugoslavų armiją, laikė ją blogesne už bulgarų. Vienas vokiečių pulkas sumušė ištiesą jugoslavų diviziją.

Titų išėjo iš kalbos, kad dabar socializme pasirodęs naujas fenomenas, kad jį galima atsiekti skirtingais būdais, negu seniau. Stalino komentarai buvo palankūs: "šiandien socia-

lizmas įmanomas ir anglių monarchijoje. Visai neseniai buvo britų darbių delegacija ir mes ypatingai daug apie tai kalbėjome. Taip, dabar yra daug naujų dalykų. Taip, socializmas yra galimas ir anglių karaliui valdant".

Kaip žinoma, — pastebi Džilas, — Stalinas tokių pažirų niekam netvirtino viešai. Džilas palygino vakarienes metu jugoslavų valdžią su Sovietų Sąjungos. Stalinas nesutiko. "Jūsų valdžia nėra tokia kaip Sovietų, jūsų yra kas tai tarp De Gaulle Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos".

Stalinas išdėstė savo pažirtas apie vykstančio karo ypatingą natūrą. "Šis karas nėra toks, kaip seniau. Kas okupuoja teritoriją, tas uždeda ir savo socialinę sistemą. Kiekvienas uždeda savo socialinę sistemą, kiek tik gali jo armija pasiekti. Kitaip negali būti".

Neįsileidamas į ilgus aiškinius, jis be to išklė savo panslavistinę politikos prasmingumą. "Jei slavai laikysis vieninagai ir solidariai, niekas ateity negalės nė piršto pajudinti. Nė piršto!"

Kaž kas išklė abejonę, kad vokiečiai galėtų atsigauti per penktiasdešimt metų. Stalinas buvo kitokios nuomonės. "Ne, jie atsigaus, ir gana greitai. Tai yra aukštai išsivysčiusios pramonės kraštas su nepaprastai kvalifikuota ir gausinga darbu klase ir technike inteligencija. Duok jiems dvylika, penkiolika metų ir jie vėl bus

ant kojų. Dėlto ir tokia svarbi yra slavų vienybė. Bet nežinrint to, jei tarp slavų bus vienybė, niekas nedrįs piršto pajudinti".

Vieną akimirka jis atstojos, pakėlė kelnes, lyg norėdamas risti ar boksuoti ir šaukė beveik susižavėjęs: "Karas bus greit pasibaigęs. Mes atsistatysime per penkiolika, dvidešimt metų, ir tada turėsime eiti į kitą".

"Jo žodžiuose buvo kas tai baisaus. Klaukus karas vis dar ėjo. Vienok buvo kas tai ir — išpūdingo, jo žinojimas kelio, kuriuo jam reikės eiti, neišvengiamumas, gresias pasauliui, kuriame jis gyveno ir sąjūdis, kuriam jis vadovavo. Visa kita, kas tą vakarą buvo sakyta, vargu ar bebūvo verta prisiminti".

Titas, kuris irgi negalėjo pakelti didelio gėrimo, pasakė automobilį, važiuojantį į savo vilgą: "Negaliu suprasti, koks velnias yra su tais rusais, kad jie taip daug geria — tikras dekadensas".

Džilas, žinoma, su tuo sutiko, ir bandė surasti atsakymą, kodėl Sovietų aukštoji visuomenė taip desperatiškai ir taip atkakliai gerė. St. Vvas

Anglų Kalbos pamokos K. GINEITIS 3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill. Telefonas: Victory 2-0105 Duoda prieš karą baigęs Čikagos universiteta. I dol. 25 ct. val. — privačios VERTIMAI — PILEITYBĖ LAISKA!

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą. Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG tęsti siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai. Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis. Visi mūsų skyriai suminėti žemiau ku geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus. NEW YORK 3, N. Y. 39 Second Avenue Tel. AL 4-5456 NEW YORK 11, N. Y. 135 West 14th St. Tel. CH 3-2583 BROOKLYN 11, N. Y. 370 Union Avenue Tel. EV 4-8982 BROOKLYN 7, N. Y. 600 Sutter Avenue Tel. DI 5-8908 IRVINGTON 11, N. J. 762 Springfield Ave. Tel. ES 2-4685 PATERSON 1, N. J. 99 Main Street Tel. MU 4-4619 WILMINGTON, N. J. West Landis Ave. (Greek Orthodox Club Bldg.) Tel. FO 3-8569 NEW HAVEN, Conn. 126 4th Street Tel. LO 2-1446 PITTSBURGH 3, Pa. 509 Congress Avenue Tel. HU 1-2750 CLEVELAND 13, Ohio 1015 East Carson St. Tel. TO 1-1088 WORCESTER, Mass. 174 Millbury Street Tel. SW 6-2868 HANTRAMCK, Mich. 11333 Jos. Campau Tel. TO 7-1575 CHICAGO 22, ILL. 2222 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6968 CHICAGO 8, ILL. 3212 So. Halsted St. Tel. WA 5-2737 LOS ANGELES 22, Cal. 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994 SAN FRANCISCO, Cal. 2076 Sutter Street Tel. FI 6-1571 NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Ave. Tel. BI 3-1797 PHILADELPHIA 23, Pa. 625 W. Girard Ave. Tel. WA 2-4035 WATERBURY, Conn. 8 John Street Tel. PL 6-9766 GRAND RAPIDS, Mich. 606 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256 DETROIT, Mich. 7300 Michigan Ave. Tel. VI 1-5355 PASSAIC, New Jersey 176 Market Street Tel. GR 2-6387 ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant St. Tel. CH 9-6245 BOSTON, 18, Mass. 271 Shawmut Ave. Tel. LI 2-1767 BUFFALO 6, N. Y. 332 Fillmore Ave. Tel. TL 6-2674 HARTFORD, Conn. 132 Franklin Ave. Tel. CH 6-4724 Vineland, N. J. skyrius atidarytas tik penkt., šeštad. ir sekmad.

NORINT APLANKYTI GIMINES USSR IR VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS, KAD PADĖTŲ ATSKIVIESTI GIMINES IS USSR IR RYTŲ EUROPOS, Kreipkitės į patyrusių Agentūrą COSMOS TRAVEL BUREAU 45 WEST 45 ST. — NEW YORK — Tel. CI 5-7711

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Jaunųjų latvių dailės paroda — jaunimo festivalio programos dalis

Birželio 30 d. Chicagoje prasidėjo ir visą savaitę tęsiasi 2-asis šiaurinės Amerikos ir Kanados Latvių Jaunimo Festivalis. Įvairiose miesto dalyse vyksta 11-ka kultūrinė bei sporto grupių susirinkimai. Mokslo ir Pramonės muziejuje iki liepos 15 d. istorinių meno objektų, rankdarbių bei archeologinių radinių paroda. Čiurlionio Galerijoje (Jaunimo Centre) šeštadienį 2 val. popiet buvo atidaryta 18-kos jaunųjų latvių dailininkų meno paroda. Išstatyta 48 tapybos, akvarelės bei kitokia medžiaga atliktų kūrinių. Beveik visi šioje parodoje dalyvaujantys dailininkai meno mokslus baigė Amerikoje, nes daugis iš jų yra naujieji ateiviai. Katalogo įvade sakoma:

"19-kos contemporary latvių dailininkų paroda atstovauja jaunajai latvių kilmės avangardų gentkartei, gyvenančiai šiaurės Amerikos kontinente. Keletas iš šių tapytojų, kurie dalyvauja šioje parodoje, gavo ankstybą mokslą Latvijoje, kiti pradėjo tapyti būdami tremtyje Vokietijoje. Iš jų didesnę dalis meno mokslus baigė JAV ir Kanadoje, taip pat ten turėjo parodų, gavo pripažinimą ir net premijų. Jie atskleidžia geriausias Europos ir Amerikos tradicijas ir tuo patim savo patyrimus tapyboje bei stiprią savo individualybę meno išraiškos srityje, atsiplėsdami nuo griežtos reprezentacinės tapybos tradicijų, kokias tebeturi Laavija. Šie menininkai dabar savo darbuotėje naudojami kūrybine laisve".

Parodoje dalyvauja dailininkai turi po 3, po 2 ir po 1 kūrinių. Visų jų atskirai paminėti neįmanoma dėl vietos ribotumo. Jie yra: Ausma Matcate Darznieks, Benno Talivalds, Janis Aistars, Rasma Bite, Uldis Krumins, Silvija Steiners Berzins, Ivars Hirs, Ojars Steiners, John Augustus Annus, (prof. Augustus Annus sūnus), Voldemaras Darznieks, Viestars Aistars, Edvins Strautmanis, Ilgars Steins, Vitauts Vito Simanis, Ilmars Rumpelers, Astra Kleinhofs, Visvaldis Reinholds (Da'nis nēra) ir Kazimirs Laurs.

Reikia konstatuoti, kad iš bendro parodos vaizdo susidaro įspūdis, jog "latviško" bruožų tapyboje labai maža. Kas yra gera, visiems tinka. Tautinis elementas savo ribose turi tinkamą vietą, bet jaunieji ateiviai bendro kosmopolitinėje kultūroje. Jie gražina tai, ką gavo mokyklose, o šių dienų meno mokykla turi du prieš-

gus kelius arba kryptis. Modernioji meno mokykla yra atplyšusi nuo mus supamos realiosios aplinkos, todėl abstrakčioji dailė griežta pirmuoju smuiku. Racionalioji mokykla su visais akademiniiais privalumais padeda išmokyti piešti, bet kas iš to, kad abstrakčiose žmogus nefigūruoja, išskyrus patį kūrėją, kuris beveik išimtinai verčiasi spalvų deriniais ir formomis. Mums yra svarbu žinoti, kas yra menas, bet ne jo srovė vardai. Abstrakcijų kūrinyms gali būti joks menas, o realistinis — priešingai. Abstrakčiose yra visokios rūšies akrobatikos, — kas geriau moka padaryti didesnį "šoką" žiūrovui, tas avangarde laikomas dideliu išradėju. Taip ir šioje latvių parodoje yra ant pjedestalo padėta pora batų juodu degutu apipiltų, vad. "skulptūra" — kūrėjas (Keliolis simbolis). Tai jau ne skulptoriaus, bet fabriko darbas. "Skulptorius" tuos batus galėjo nudėvėti ir kitur, gal būt, premiją laimėjęs. Tačiau ne visas abstraktus menas yra blogas. Menas turi sėla, akis ir žadą — kitai sielai suprantamas. Kęstutis Zapkus savo lyrinio abstraktizmo tapyboje parodė daug nuširdumo ir originalumo, o vis dėlto neiškrinta iš avangardo sferų. Dail. Zapkus nėra visiškai atsiplėšęs nuo realybės bei jos formų, jis išranda reikšmingas naujas formas, kokių kitas neturėjo.

Iš didoko latvių parodoje dalyvaujančių dailininkų skaičiaus yra pasižymėjusių ir stiprių tapytojų. J. Annus gimęs Rygoje 1935 m. turi meno bakalaurato laipsnį. Laimėjo stipendiją Amer. Meno Akademijoje Romoje už monumentalią tapybą. A. Darznieks — abstrakti tapyba, pasižymi puikiu koloritu. Benno Talivalds linkęs į dramizmą ir reprezentacijos formas. Janis Aistars tvirtas, ekspresingas kompozicijose ir spalvose. R. Bite "Senatvė" — tempera ir kiti geri kūriniai. Ilgars Steiners (kat. 32, 33) spalvoti spaudiniai. Vitauts Simanis, "Pabėgimas" (kat. 35) impulsyvus kūriny, Astra Kleinhofs — raudonas — mėlynas koloritas — gerai darbai, V. Darznieks, gražus oranžinis — mėlynas koloritas.

Latvių jaunųjų dailininkų paroda labai gražiai sutvarkyta ir daro gerą įspūdį. Išleistas iliustruotas 40 psl. parodos katalogas, kurį redagavo dail. Vitauts Simanis. Paroda rytoj baigiasi 9 val. vak.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Franz Schulze apie Zapkaus parodą

Chicago Daily News birželio 30 d. meno kritikas Franz Schulze paskyrė vedamąjį dailininko Kęstutis Zapkaus parodos aprašymui. Straipsnis pavadintas "Talentas Southsaidėje. Jaunas tapytojas rodo nepaprastus gabumus". Taip skamba trijų skilčių straipsnio pavadinimas.

Mūsų lietuvišką meno kampeį atrado didžioji spauda K. Zapkaus parodos Čiurlionio Galerijoje dėka. Kritikas su nuostaba išsireiškia, kad Chicago pietų vakarų rajone esanti meno galerija ir kartu kultūrinis centras, visai "ne meno centre", bet tėvų jėgų naujuose rūmuose (Jaunimo Centre) yra Čiurlionio Galerija, kur dabar vyksta latvių paroda.

F. Schulze be kita ko komentuoja, kad Zapkaus paroda staiga sutrukdė vasariškas nuotaikas bei atostogas vietos gyventojams. Reikia daryti išvadą, kad ši nuošali Č. Galerija visa kuo skiriasi nuo skystų didmiesčio šiaurėje galerijų. "Čiurlionio Galerija surengė be kitų gerų parodų ir labai dėkingą Zapkaus parodą, kokių parodų paskutiniaisiais metais mažai buvo", sako F. Schulze.

Kritikas F. Schulze labai įvertino dail. K. Zapkaus kūrybą, kad toks jaunas, vos 24 metų dailininkas, ne tik tai talentingas, bet ir produktingas gerais kūriniams. Jo spalvos labai malonios, meistriškos, abstrakčios formos naudojamos kūrybingai ir apgalvotai. Esą, geras pavyzdys jo amžiaus kolegoms, kurie išėję mokslus, kaip ir Zapkus, Chicago Meno Institute.

Silvija Steiners Berzins Kompozicija

Studentų dailės paroda

Chicago Meno institute tebevyksta 83-ji studentų darbų paroda Gunsaulus salėje (pirmas aukštas). Dalyvauja keli lietuviai. Vėliau bus plačiau.

Chicago Meno institute iki liepos 7 d. grafikos skyriuje yra 100 JAV karikatūrų paroda, skirtų dailininkų, kurie dirba didiesiems dienraščiams (Editorials).

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS

NAUMĖ LIŪNAITE

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienoje".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šturpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie taisyklas esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, geruosius Ardenus, mūsų gimtinę — Žvyryne, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiūdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITE

4 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 7, 1962

J. R.

Ispanų mandagumas

Don Jose išėjo pasivaikščioti pamiškėje. Staiga iš krūmų išėjo elegantiškai apsirengęs ponas ir, mandagiai pakėlęs skrybėlę, išėmė brangakmeniais papuoštą durklą.

— Dovanokite, sinjore, — tarė jis, mandagiai nusilenkęs, — bet aš priverstas atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad aksominis švarkas, kurį jūs dėvite, yra ne jūsų, bet mano nuosavybė. Taip pat pinigine, žiedai ir laikrodis ne jūsų, o mano. Ar jūs sutiktumėte įteikti man man priklausančius daiktus?

Don Jose iškiso ranką į kišenę ir išėmė brangakmeniais papuoštą revolverį ir, mandagiai nusilenkęs, tarė:

— Labai gaila, sinjore, kad esu priverstas jums prieštarauti. Kas liečia jūsų išvardintus daiktus, tai tenka konstatuoti, kad jūs klįstate, manydamas, jog jie priklauso jums. Bet dvi kulkos iš mano revolverio apkabos iš tikro priklauso jums. Jei jūs būtumėte nepatenkintas, sinjore, tai aš nepagailėčiau net visos apkabos, nes aš mielai noru grąžinu teisėtam savininkui tai, kas jam priklauso!

— Madre de Dios, — sušuko nepažįstamas. — Jūs nepatikėsite, kad galima šitaip suklysti! Aš iš tikro, sinjore, palaikiau jus kitu! Turiu atvirai prisipažinti, kad aš suklydau! Tūkstantį kartų prašau nepykti dėl šitokio neapdairumo, sinjore! Leiskite palinkėti jums geriausios kloties ir paprašyti jūsų nepamiršti paminėti mane savo maldose!

Jis nusilenkė ir dingo krūmuose. Vertė E. J.

Mūsų Sparnai

Tik ką išėjo iš spaudos krikščioniškos minties lietuvių Evangelikų - Reformatų žurnalas "Mūsų Sparnai". Kadangi šis leidinys šį kartą išėjo gerokai pavėluotas, tai jis yra dviejų numerių (11-12) ženkle ir susideda net iš 88 puslapių. Žurnalui sukako jau 10 metų, kuriuos žurnalą į rankas paėmęs, matai iš Eug. Gerulio nupiešto originalaus viršelio.

Turinys labai įvairus ir patrauklus, kurį taip sumaniai, giliai apgalvotai ir skoningai sudėjo atitinkamoje eilėje žurnalo redaktorė p-nia H. Dilienė.

Turinio pradžioje įdėti du labai reikšmingi sveikinimai, tai lietuvių Ev. - Reformatų Kolegijos prezidento M. Tamulėno ir kun. P. Dilio. Toliau seka mūsų superintendente kun. St. Neimano kalėdinis pamokslas. Kun. Teol. Lic. J. Paupero įdomus ir labai gyvenimiškas straipsnis "Religijos ir kultūros santykių klausimu". Didžiausias gi istorinis rašinys, arba visa studija, tai Dr. K. Gudaičio "Žalgirio pergalė". Tai labai rimtas moksliniu ir istoriniu požiūriu darbas, kuris Mūsų Sparnuose užima net apie 30 puslapių. Žurnale randame Hypatijos Ycaitės-Petkus, kaip tik šiuo laiku aktualią mintį, josios straipsnyje "Romos ekumeninis konsiliumas ir protestantų pasaulis". Didelio dėmesio vertas S. Kaposvari rašinys "Vengras apie Lietuvą". Mūsų Sparnų puslapiuose užtikiname labai gyvą ir intriguojantį Mūsų Sparnų redakcijos nario (ir pačių Sparnų įkūrėjo) Eugenijaus Gerulio pasikalbėjimą su Danguole Variakojyte, užvardintą: "Drąsi lietuvių indėnų tarpe". Yra Vytauto Daratėno "Katalikų bažnyčios padėtis pasaulyje" pabaiga, nes pradžia jau buvo tilpusi ankstyvesniuose šio žurnalo numeriuose. Randame Motiejaus Tamulėno mūsų tradicijų prisiminimus iš senosios mūsų Tėvynės, šie prisiminimai pavadinti "Poteriai". Labai nuširdžiai Halina Dilienė rašo apie mūsų bažnyčios žymų, nusipelnusių didelės pagarbos, darbuotoją ir ilgametį jos Kolegijos prezidentą Dr. J. Mikelėną. Be čia suminėty didesnių rašinių, daug yra žinių - žinių, kronikos bei eilėraščių. Žurnalo puslapiai mir-

Darbo, namo, buto reikia — viską tik "Naujienos" teikia.

SIŪSK PINIGUS I SSSR

TIK GRAMERCY DUODA JUMS

- Pilną garantiją
- Mes turime Bankų ir Apdraudimo Departamento leidimą ir bondyti iki \$20,000.00.

- Geriausias pristatymas

- Maždaug 10—14 dienų.

- Išmokama pilnai

- Niekio neatskaiciuojama.

- Pasirašytos kvitos

Tik mes vieni duodame pasirašytas gavėjo kvitas už visus persiuntimus.

Kursas: 9 rubliai už \$10.00.

Už pataravimą — iki \$35.00

— \$3.50. Virš \$35.00 — 10%.

Specializuojasi nuo 1947 m.

GRAMERCY Dept. D.

744 Broad Street, Suite 925

Newark, New Jersey

SIUNTINIŲ DEPARTAMENTAS

118 E. 28th Street, Suite 906

New York 16, N. Y.

N. Y. Telephone: MU 9-0598

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 7, 1962

ga daugeliu nuotraukų, kurių leidinys labai turiningas ir įdomus. Skaičiuje yra ir iš dabartinės mus ir to dėliai patiriamas lietuviškos. Trumpai kalbant, tuviams perskaityti. Er.

"YOUR STRONGHOLD FOR SAVINGS"

INSURED UP TO \$10,000

SUPREME SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1751-1755 W. 47th St.
Chicago 9, Ill.
Yards 7-3895
Peter P. Kezon
Executive Officer

CURRENT RATE
4 1/2% PER ANNUM
ON ALL SAVINGS

IMPORTANT NOTICE TO ALL SAVERS! IN THE EVENT OUR CURRENT RATE OF 4 1/2% PER ANNUM IS INCREASED we will immediately notify everyone.

FREE-World Globe and Bank

It's yours for starting a new account for \$200 or more—or adding \$200 to your present account. ONLY ONE TO A SAVER. July 2 to 16th ONLY

"THE BEST PLACE IN THE WORLD TO SAVE"

FAMILY FUN FOR EVERYONE

See this nationally famous extravaganza. 15 acres of colorful, historic, educational, authentic circus exhibits. LIVE trained animal circus, elephants, ponies, horses. Photographers paradise. Open May 12 thru Sept. 16, daily rain or shine! FREE! Beautiful brochure. Write CIRCUS WORLD MUSEUM, Baraboo, Wis. (12 mi. south Wis. Dells)

Jeil norite, kad kelionė į jūsų gimtąjį kraštą — tėviškę tikrai būtų maloni ir patogii, keliaukite populiariais ir draugiškais

M. S. BATORY

Iki Gdynios uosto Baltijos jūroje ir iš ten traukiniu, lėktuvu ar automobiliu į kitas centralines ir Rytų Europos vietas.

Dar yra vietų vasaros metu išplaukiančiam laive iš Montrealo rugpjūčio 10 dieną.

Kiti laivai išplaukia iš Montrealo rugpjūčio 14, spalio 13, lapkričio 9 dienomis. Iš Quebeco uosto — gruodžio 6.

Aplankykite pakeliui esantį Kopenhagos miestą! 275 svarus bagažo vežame veltui.

Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET TORONTO, CANADA

SIUNTINIUS SIŪSTI I LIETUVĄ GERIAUSIA TIESIOGINIAI BE TARPININKŲ PER LIETUVIŲ LICENZUOTĄ FIRMA COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Tai viena iš penkių Inturisto, dabar Vniešposyltorgo, firmų, įgaliotų priimti ir siųsti siuntinius į Lietuvą ir SSSR kraštus.

Siuntiniai pristatomi gavėjams Lietuvoje per 6—7 savaites, ir nė vienas siuntinys nebuvo nei užkliuvęs, nei dingęs. Dabar tik ką gautas leidimas kai kuriems vartotiems daiktams siųsti į Lietuvą licenzuotose siuntiniuose apmokant muitą čia — būtent:

laikrodžiams, brangenybėms, radio ir foto aparatams, siuvaroms mašinoms, rašomosioms mašinėlėms, muzikos instrumentams, amato įrankiams ir pan. Taip pat siunčiame standartinis drabužių siuntinius. Pavyzdžiui: 3 kostiumams vilnonės medžiagos \$24.50. Su per siuntimu \$45.00. MAISTO siuntiniai iš DANIJOS pristatomi gavėjams per 3 savaites.

Dėl informacijos bei nemokamų katalogų prašome kreiptis į:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
3212 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Tel. CA 5-1864

ARBA

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2439 WEST 69th ST., CHICAGO 29, ILL. Tel. WA 5-2737
E. ŽUKAUSKAS, M. VELECKAS